

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 21 kwietnia 2015 roku Sąd Rejonowy w Kutnie oddalił powództwo I. K. przeciwko Powiatowi (...) i Poczcie Polskiej S.A. w W. oraz orzekł o kosztach procesu.

Apelację od powyższego wyroku wniosła powódka, zarzucając rozstrzygnięciu naruszenie:

- art. 217 § 2 i 3 k.p.c. poprzez pominięcie wniosków dowodowych, w sytuacji gdy wnioski te nie były ani spóźnione ani powoływane jedynie dla zwłoki, a sporne okoliczności nie zostały dostatecznie wyjaśnione;

- art. 217 § 1, 2 i 3 k.p.c. w zw. z art. 236 k.p.c. poprzez nie wydanie postanowienia w przedmiocie zgłoszonych wniosków dowodowych, w sytuacji gdy Sąd ma obowiązek wypowiedzieć się w przedmiocie każdego wniosku dowodowego stron;

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez wyprowadzenie z materiału dowodowego wniosków z niego niewynikających i uznanie, że jedyną podstawą faktyczną powództwa skierowanego przeciwko Powiatowi (...), a podnoszoną przez powódkę był fakt bycia właścicielem nieruchomości, na której doszło do poślizgnięcia, w sytuacji gdy na rozprawie w dniu 21 kwietnia 2015 r. pełnomocnik powódki wyraźnie wskazał, iż Powiat odpowiedzialny jest za utrzymanie czystości drogi jako jej zarządca;

- art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. w zw. z art. 217 § 1, 2 i 3 k.p.c. poprzez pominięcie dowodu w postaci części dokumentacji medycznej jedynie z tego powodu, że złożone do akt pisma są nieczytelne, w sytuacji gdy powódka złożyła wniosek o zwrócenie się do placówki medycznej, w której dyspozycji pozostają oryginały przedmiotowych dokumentów o nadesłanie dokumentacji medycznej dotyczącej powódki;

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dowolną w miejsce swobodnej ocenę dowodów polegający na uznaniu, że sam fakt zawarcia umowy przez Poczta Polska S.A. w W. z podmiotem trudniącym się zawodowo m.in. odśnieżaniem chodników wyłącza winę pozwanej spółki, w sytuacji gdy zarówno z treści wspomnianej umowy, jak i załączników do tejże umowy wynika, że Poczta Polska S.A. w W. sprawowała kontrolę i nadzór nad czynnościami podejmowanymi przez podmiot wykonujący usługi sprzątające, który zobowiązany był także do stosowania się do poleceń przedstawiciela Poczty Polskiej S.A. w W.;

- art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 235 § 1 k.p.c. w zw. z art. 236 k.p.c. poprzez oparcie wyroku na dowodach, które nie zostały w przedmiotowej sprawie dopuszczone i przeprowadzone przez Sąd Rejonowy, w szczególności na umowie z dnia 30 kwietnia 2008 r. i odniesienie się w treści uzasadnienia do tychże dowodów pomimo, że nie zostało wydane postanowienie dowodowe, co w sposób rażący uniemożliwiło powódce odniesienie się do omawianego materiału dowodowego;

- art. 5 ust. 4 zd. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach poprzez jego błędną wykładnię i uznanie, że zarząd drogi zobowiązany jest jedynie do pozbycia się błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń uprzątniętych z chodników przez właścicieli nieruchomości przyległych, w sytuacji gdy zarząd ten zobowiązany jest do utrzymania porządku i czystości na drogach publicznych;

- art. 4 pkt. 6 ustawy o drogach publicznych poprzez jego błędne niezastosowanie i uznanie, że chodnik jest częścią drogi jedynie wówczas, gdy nieruchomość jest własnością Skarbu Państwa, województwa, powiatu lub gminy jako nieruchomość drogowa oraz, że nie jest częścią drogi publicznej ciąg komunikacyjny, jeśli nie był nieruchomością drogową, w sytuacji gdy ustawa jasno wskazuje, że chodnik jest częścią drogi i przepisy nie przewidują w tej materii żadnych dodatkowych kryteriów ani wyłączeń;

- art. 429 k.c. poprzez jego błędne zastosowanie i art. 430 k.c. przez jego błędne niezastosowanie, w sytuacji gdy podmiot wykonujący na zlecenie Poczty Polskiej S.A. w W. czynności sprzątające zależny był od pozwanej spółki,

podlegał jego kontroli i miał obowiązek stosowania się do poleceń przedstawiciela Poczty Polskiej, a zatem nie działał samodzielnie, a czynności które podejmował wykonywane były na rachunek Poczty Polskiej.

W oparciu o powyższe zarzuty, apelująca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie od Powiatu (...) i Poczty Polskiej S.A. w W. solidarnie na rzecz I. K. kwoty 20.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi od 27 października 2011 r. do dnia zapłaty oraz zasądzenie od pozwanych solidarnie na rzecz I. K. kosztów postępowania za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Apelująca wniosła także o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodów:

- z zeznań świadka A. B. na okoliczność rozmiaru krzywdy, dolegliwości związanych z doznanym przez powódkę urazem, wpływu zdarzenia z dnia 21 grudnia 2010 r. na życie powódki, jej stan psychiczny, emocjonalny i fizyczny;
- z dokumentacji medycznej dotyczącej powódki i zwrócenie się w tym zakresie do (...) Szpitala (...) w K. o nadesłanie kompletu dokumentacji medycznej dotyczącej leczenia powódki w okresie od 21 grudnia 2010 r. do 30 czerwca 2011r.;
- dokumentów znajdujących się w aktach sprawy I Co 1768/13 Sądu Rejonowego w Kutnie, I Co 3751 Sądu Rejonowego dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie oraz I C 197/12 Sądu Rejonowego w Kutnie, o załączenie których niniejszym strona powodowa wnosi;
- opinii biegłego psychologa na okoliczność określenia rozmiaru krzywdy, jakiej doznała powódka w wypadku, wpływu tego zdarzenia na jej stan psychiczny i emocjonalny oraz jej prawidłowe funkcjonowanie;
- opinii biegłego ortopedy traumatologa na okoliczność określenia obrażeń jakich doznała powódka w wyniku zdarzenia z dnia 21 grudnia 2010 r., zakresu tych obrażeń, ich uciążliwości i skutków na przyszłość;
- w przypadku dalszego kwestionowania miejsca zdarzenia przez pozwanych, o przeprowadzenie dowodu z oględzin miejsca wypadku.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest niezasadna.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zawartych w apelacji wniosków dowodowych, należy zauważyć, że są one powtórzeniem wniosków dowodowych zgłoszonych już w toku postępowania pierwszoinstancyjnego, do których jednak Sąd Rejonowy (mimo ich nieprzeprowadzenia) formalnie się nie odniósł, tj. nie oddalił ich postanowieniem.

Z tego też względu, Sąd Okręgowy oceni powyższe uchybienie Sądu Rejonowego w świetle jego wpływu na treść rozstrzygnięcia pierwszoinstancyjnego.

Zdaniem Sądu Okręgowego, mimo braku formalnego postanowienia Sądu Rejonowego o oddaleniu wniosków dowodowych powódki, prawidłowym było pominięcie tych wniosków jako spóźnionych i nie mających znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Po pierwsze, powódka zgłosiła powyższe wnioski dopiero na rozprawie w dniu 21 kwietnia 2015 r. bezpośrednio poprzedzającej wydanie wyroku, mimo że okoliczności, które miały być wykazane za pomocą tych dowodów, stanowiły już treść pozwu (złożonego w dniu 10 lipca 2014 r., a więc ponad pół roku przed terminem ww. rozprawy), sporządzonego w dodatku przez profesjonalnego pełnomocnika.

Po wtóre, w chwili złożenia ww. wniosków dowodowych, wyjaśnione już były wszystkie okoliczności sprawy, które stanowiły podstawę rozstrzygnięcia, wobec czego ich pominięcie nie miało ostatecznie wpływu na wynik sprawy. W związku z tym, powódka nie może na obecnym etapie ponownie zgłaszać tych wniosków dowodowych.

Odnosnie zaś podniesionych zarzutów apelacji, Sąd Okręgowy uznał je za chybione.

Zaskarżone rozstrzygnięcie zostało wydane na podstawie prawidłowo ustalonego stanu faktycznego, które to ustalenia Sąd Okręgowy podziela i przyjmuje za własne, jak również w następstwie bezbłędnie zastosowanych przepisów prawa materialnego.

Kwestią o pierwszorzędym dla niniejszej sprawy znaczeniu było ustalenie, czy i który z pozwanych ponosi odpowiedzialność za skutki wypadku, któremu uległa powódka w dniu 21 grudnia 2010 r. na chodniku przy poczcie na ul. (...) w K.. W tym zakresie prawidłowo Sąd Rejonowy przyjął, że odpowiedzialność tą ponosi na zasadzie winy wyłącznie Poczta Polska S.A. w W. jako użytkownik wieczysty nieruchomości, na której doszło do zdarzenia, zobowiązany do utrzymania czystości na podstawie art. 2 ust. 1 pkt. 4 w zw. z art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tj. Dz.U. z 2013 r. poz. 1399).

Jednakże, w dalszej kolejności Sąd Rejonowy ustalił również prawidłowo, że pozwana Poczta Polska powierzyła sprzątnięcie ww. nieruchomości podmiotowi profesjonalnie zajmującemu się utrzymaniem czystości, tj. spółce (...) sp. z o.o. W konsekwencji, na zasadzie art. 429 k.c., Poczta Polska zwolniła się z odpowiedzialności za skutki zdarzeń powstałych w wyniku nieprawidłowego uprzątnięcia chodnika, na którym wypadkowi uległa powódka.

Niezasadne są przy tym zarzuty apelującej, że spółka (...) sp. z o.o. w zakresie wykonywania obowiązków z umowy łączącej ją z Poczta Polską S.A. była niesamodzielna i podlegała kierownictwu i kontroli zamawiającego, a w konsekwencji w miejsce zastosowanej w sprawie regulacji art. 429 k.c. winna znaleźć zastosowanie dyspozycja art. 430 k.c.

Należy zdecydowanie podkreślić, że zastrzeżone w rzeczonyj umowie uprawnienia kontrolne Poczty Polskiej mają znaczenie jedynie dla kwestii wzajemnych rozliczeń stron umowy, tj. ustalenia wynagrodzenia za wykonywanie umowy, gdyż stwierdzenie nieprawidłowości w jej wykonywaniu uprawnia Poczta Polską, chociażby do zastosowania kar umownych. Brak jest natomiast w umowie postanowień, które wskazywałyby na kierownictwo przedstawicieli Poczty Polskiej wobec wykonawcy co do sposobu, częstotliwości czy kolejności wykonywania powierzonych czynności. Trudno zresztą przyjąć, aby przedstawiciele Poczty Polskiej mieli stosowną wiedzę i doświadczenie w tym zakresie, skoro przedmiotem działalności tego podmiotu są zupełnie inne usługi. W konsekwencji nie można uznać, że pomiędzy Poczta Polską S.A. a pracownikami (...) sp. z o.o. zachodził stosunek zwierzchnictwa i podległości uzasadniający zastosowanie w sprawie art. 430 k.c.

Niezasadne są również dalsze zarzuty apelującej, kwestionujące dokonaną przez Sąd Rejonowy ocenę odpowiedzialności pozwanego Powiatu (...) jako zarządcy drogi, zobowiązanego do utrzymania czystości i porządku na drogach publicznych na podstawie art. 5 ust. 4 zd. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Zdaniem apelującego, skoro chodnik to część drogi przeznaczona do ruchu pieszych (art. 4 ust. 6 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych Dz.U. z 2015 r. poz. 460), a pozwany Powiat (...) sprawuje zarząd drogi przy ul. (...), to zobowiązany jest on także do utrzymania czystości i porządku na chodniku stanowiącym jej część, a w konsekwencji ponosi odpowiedzialność za skutki przedmiotowego zdarzenia.

Tak jednak nie jest. Chodnikiem, w rozumieniu ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, jest wydzielona część drogi publicznej służąca dla ruchu pieszego, położona bezpośrednio przy granicy nieruchomości. Obowiązek uprzątnięcia błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z takich chodników obciąża właściciela nieruchomości (odpowiednio użytkownika wieczystego). Tak było w niniejszej sprawie, gdzie chodnik, na którym miał miejsce upadek powódki położony był bezpośrednio przy granicy nieruchomości pozostającej w użytkowaniu wieczystym Poczty Polskiej S.A. i to ta spółka odpowiadała za jego stan.

Z kolei art. 5 ust. 4 pkt 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach określa, że do obowiązków zarządu drogi należy pozbycie się błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń uprzątniętych z chodników przez właścicieli nieruchomości przyległych do drogi publicznej, a punkt 3 stanowi, że uprzątnięcie i pozbycie się błota, śniegu, lodu i

innych zanieczyszczeń z chodników należy do obowiązków zarządu drogi, jeżeli zarząd drogi pobiera opłaty z tytułu postoju lub parkowania pojazdów samochodowych na takim chodniku.

Mając na uwadze powyższe, należało uznać za zasadne rozróżnienie Sądu Rejonowego, że czym innym jest obowiązek utrzymania chodnika w czystości w sensie odśnieżenia, a czym innym usunięcie efektu prac podjętych przez inne podmioty, tj. usunięcie uprzątniętego śniegu i skutego lodu.

Skoro powódka wprost twierdziła, że poślizgnęła się na nieodśnieżonym chodniku, nie zaś na przyzbie uprzątniętego śniegu lub lodu, nieusuniętego przez zarządcę drogi, nie było podstaw do szerszego rozważania odpowiedzialności Powiatu (...) z uwagi na hipotetyczne zaniechanie wykonania obowiązku wynikającego z powołanego wyżej przepisu.

Mając wszystko powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako nieuzasadnioną.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Na koszty poniesione przez pozwanego Powiat (...) w tym postępowaniu złożyło się wynagrodzenie jego pełnomocnika w osobie adwokata, którego wysokość w kwocie 1.200 zł ustalono na podstawie § 2 ust. 1 i 2, § 6 pkt 5 w zw. z § 13 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. z 2013 r. poz. 461) oraz 156,61 zł tytułem zwrotu poniesionych kosztów, zgodnie ze złożonym spisem kosztów.

Na koszty poniesione przez pozwanego Poczta Polska S.A. w W. w tym postępowaniu złożyło się wynagrodzenie jej pełnomocnika w osobie radcy prawnego, którego wysokość w kwocie 1.200 zł ustalono na podstawie § 2 ust. 1 i 2, § 6 pkt 5 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2013 r. poz. 490).

W kwestii wniosku interwenienta ubocznego po stronie pozwanej, (...) Towarzystwa (...) o zasądzenie kosztów procesu, w ocenie Sądu Okręgowego nie było ku temu podstaw. Stosownie do treści art. 107 zd. 3 k.p.c. sąd może przyznać interwenientowi koszty interwencji od przeciwnika obowiązującego do zwrotu kosztów. Powołana regulacja nie obliguje Sądu do zasądzenia kosztów w każdym przypadku, w którym istnieją podstawy do obciążenia kosztami przeciwnika. W sprawie niniejszej, mając na uwadze jej przebieg oraz podnoszone przez strony zarzuty, nie można uznać, że przyczynił się on w jakikolwiek istotny sposób do jej rozpoznania i rozstrzygnięcia sprawy. W złożonym piśmie, interwenient podnosił tożsame zarzuty, a zatem stanowisko, jakie prezentował interwenient uboczny było de facto powieleniem stanowiska pozwanej.